

Kinderrechtentoets

Eva Huls en Christine Tromp | Afdeling Strategie en Onderzoek |
Nationale ombudsman en Kinderombudsman

14 november 2025

Over de Kinderombudsman

- Margrite Kalverboer sinds 2016 Kinderombudsvrouw
- Wettelijke taak: de naleving van kinderrechten te bevorderen
- Hoe doen we dat?
  - Individuele klachtbehandeling
  - Structureel onderzoek (uit eigen beweging)
  - Gevraagd en ongevraagd advies aan regering en parlement

kinderombudsman

Opgroeien in onzekerheid

Wat kinderen in armoede ons in de afgelopen 10 jaar hebben verteld over hun leven en welzijn

Brief 14 mei 2025 | KOM005/2025

Brief aan ministerie OCW over passend onderwijs

[Ga naar brief >](#)

Rapport 14 juli 2025 | KOM008/2025

Onderzoek naar handelen school bij schoolgang en schooluitval van leerling

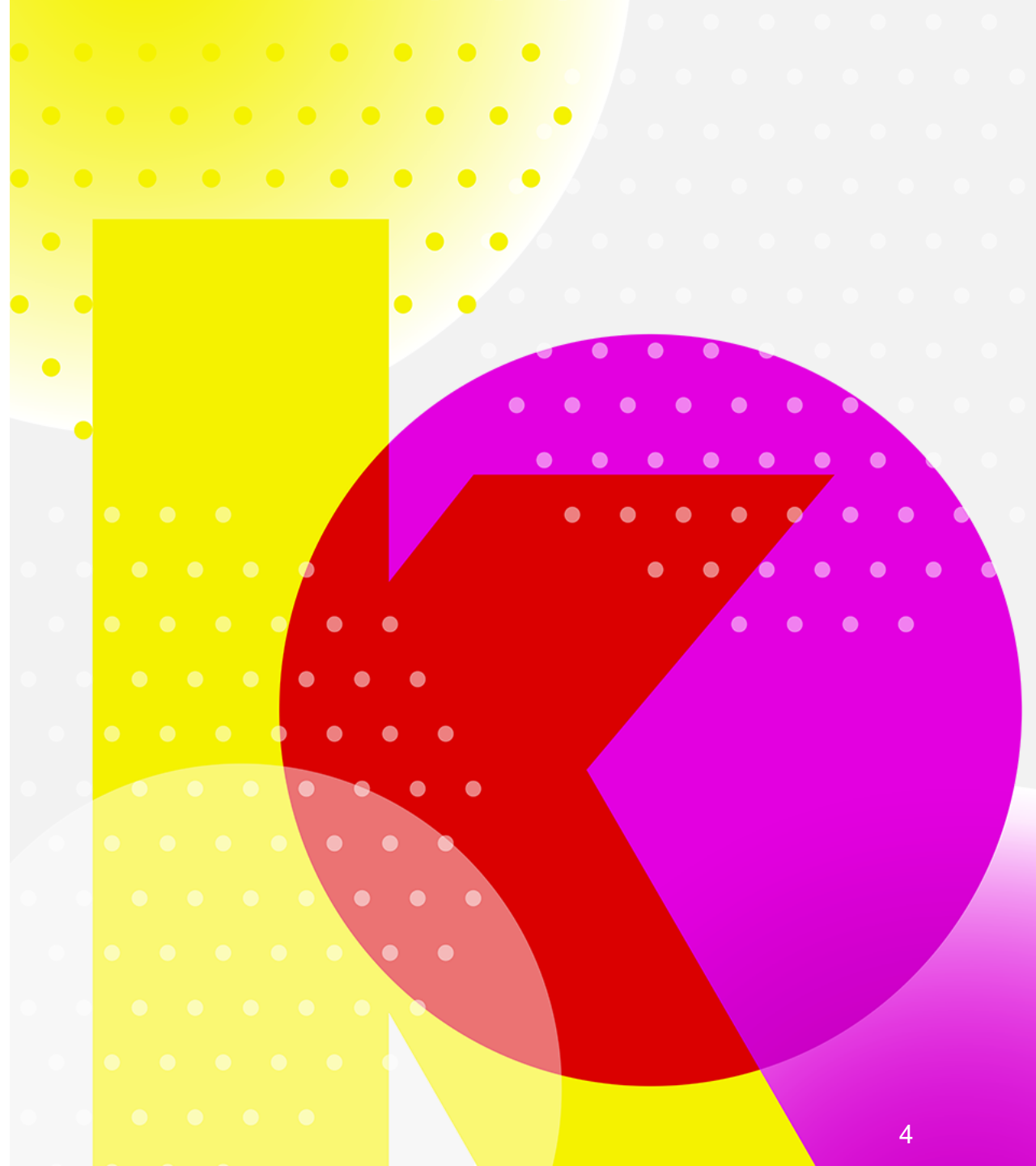
[Ga naar rapport >](#)

Het Kinderrechtenverdrag (IVRK)

- Nederland ratificeerde het IVRK op 8 maart 1995
- Daarom: verplichting om het verdrag na te leven
- IVRK bevat 54 artikelen, waarvan 4 de kernbeginselen vormen:
  - **bescherming tegen discriminatie (artikel 2)**
  - **belang van het kind (artikel 3)**
  - **recht op leven en ontwikkeling (artikel 6)**
  - **recht van het kind om zijn mening te geven (artikel 12)**
- Kinderrechtencomité: General Comments en aanbevelingen in rapportages

Ontwikkeling van de toets

- Aanbeveling Kinderrechtencomité in 2022:
“The Committee recommends that the State party develop child-rights impact assessment procedures for national and subnational legislation and policies relevant to children.”
- Doel: handvatten om het belang van kinderen mee te nemen in beleid/regelgeving
- Ontwikkeld met input vanuit andere organisaties, en feedback nog steeds welkom

kinderombudsman

De stappen van de kinderrechtentoets

Check vooraf: raakt het onderwerp/voorstel aan de belangen van kinderen?

Stap 1: de belangen van kinderen

Stap 2: andere belangen

Stap 3: de belangenafweging

Stap 4: verantwoording en communicatie

Stap 1: de belangen van kinderen

In deze stap breng je de belangen van kinderen in beeld. Deze stap bestaat uit twee afzonderlijke delen, deel 1A en deel 1B.

In deel 1A onderzoek je welke impact het wets- of beleidsvoorstel heeft op de verwezenlijking van kinderrechten (**analyse**).

In deel 1B voer je aan de hand van de uitkomsten van het onderzoek van deel 1A, (groeps)gesprekken met kinderen over het wets- of beleidsvoorstel (**participatie**).

*Stap 1A en 1B samen leiden tot een beeld van hoe het voorstel eruit moet komen te zien als je kinderrechten **maximaal** verwezenlijkt.*

Stap 1: de belangen van kinderen

De zeven elementen uit General Comment 14:

1. De identiteit van het kind
2. De mening van het kind
3. Behoud van de gezinsomgeving
4. Zorg, bescherming en veiligheid
5. Kwetsbaarheid van het kind
6. Het recht op gezondheidszorg
7. Het recht op onderwijs

*De elementen geven een
pedagogische duiding aan de
verwezenlijking van kinderrechten*

**kinder
ombudsman**

geeft kracht en invloed
aan de stem van kinderen

Stap 2: andere belangen

In deze stap kijk je vanuit het doel van het voorstel welke andere belangen dan die van kinderen meegenomen moeten worden.

Deze belangen kunnen gelijk zijn aan de belangen van kinderen. Maar ze kunnen ook botsen met de belangen en rechten van kinderen. Economische, ecologische, politieke, financiële of maatschappelijke belangen kunnen het verwezenlijken van kinderrechten in de weg staan.

Na deze stap weet je welke andere belangen er spelen en weet je welke belangen je in stap 3 tegen elkaar gaat afwegen.

Stap 3: de belangenafweging

1. Zijn de rechten/belangen van kinderen gewaarborgd in het voorstel?
2. Als er een negatieve impact op een kinderrecht is vastgesteld in stap 1: is het mogelijk om het voorstel aan te passen om deze negatieve impact te voorkomen?
3. En zo niet, hoe kun je dan alsnog zoveel mogelijk tegemoet komen aan het kinderrecht of de kinderrechten die onder druk komen te staan?

Na deze stap weet je hoe het voorstel bij kan dragen aan de verwezenlijking van kinderrechten, en wat er nodig is om kinderrechten voorop te stellen in je voorstel.

Stap 4: verantwoording en communicatie

De informatie gericht aan kinderen is geschreven in kindvriendelijke taal.

In een goede onderbouwing van het besluit wordt vermeld hoe de besluitvorming tot stand is gekomen en hoe het voorstel bijdraagt aan de verwezenlijking van de rechten van kinderen.

Duidelijk moet zijn wat de afweging is geweest om het voorstel wel of niet in lijn te brengen met het Kinderrechtenverdrag

Leg uit welke belangen van kinderen een rol spelen en hoe je deze hebt meegewogen in het voorstel. En wat je eventueel hebt aangepast in het voorstel om de kinderrechten voorop te stellen.

Tot slot

Een consequente toepassing van de Kinderrechtentoets helpt ons om de samenhang te zien tussen de beslissingen die we nemen en de impact daarvan op het leven en het welzijn van de kinderen.

De toets dwingt ons stil te staan bij de vraag:

hoe raken wetten en beleid kinderen – thuis én in hun bredere opgroeiomgeving? En hoe beperken we de nadelige effecten voor kinderen?

Margrite: “Alles wat we wél of níet organiseren in hun opgroeiomgeving heeft impact. Alleen met die brede, kindgerichte blik doen we recht aan hun rechten – en aan hun toekomst.”